

השפעת מודל השוק במשק החשמל על חשבונאות הפחמן

בתחילת 2024, הושק השלב **ברפורמה במשק החשמל** המאפשר למספקי חשמל וירטואליים לפעול לפי מודל השוק ולרכוש חשמל ישירות מיצרני חשמל, שרבים מהם יצרני **אנרגיה מתחדשת** (חשמל ירוק) או יצרנים פרטיים של חשמל דל פחמן. מדובר בבשורה תחרותית שמאפשרת רכישה של חשמל בתעריף מוזל ובנוסף מעודדת רכישה של חשמל נקי יותר ובעל יתרונות סביבתיים רבים.

כניסתה לתוקף של אסדרת השוק מגדילה את התמריץ של החברות לחשב ולדווח על **מכלול 2** של המדרך הפחמני שלהן בהתאם לגישת השוק (Market-based). גישה זו מאפשרת לחברות לשקף את מחויבותן להפחתת פליטות ע"י רכישת חשמל מאנרגיות מתחדשות או מיצרנים יעילים הפועלים באמצעות גז טבעי ובטכנולוגיות מחז"מ מתקדמות ו/או קוגנרציה. עם זאת, לאסדרת השוק משמעויות חשובות בהיבטי **חישוב המדרך הפחמני** והדיווח עליו (חשבונאות הפחמן):

ראשית, יש לוודא את הבלעדיות של הזכויות על המאפיינים הסביבתיים של החשמל לרוכש בלבד, וזאת כדי למנוע ספירה כפולה של הזכויות על החשמל הירוק או דל הפליטות. כלומר, כאשר צרכן חשמל רוכש חשמל מהיצרן, עליו לוודא שעיקרון הבלעדיות מתקיים, באמצעות הנפקת ורכישת **תעודות ירוקות (I-REC)** או זכות להנפקת תעודות ירוקות. אחרת, צרכן החשמל לא יוכל להשתמש במקדם הפליטות של החשמל הירוק לצורך חישוב הפליטות ממכלול 2 שלו, ויאלץ להשתמש במקדם הפליטה של הרשת. **צרכן הרוכש חשמל ממספק וירטואלי ללא רכישת הזכות לתעודות ירוקות – לצורך חישוב מדרך פחמני לא נהנה מהפחתת פליטות.**

שנית, במצב הקיים היום בישראל, אין מספק שמייצר 100% חשמל ירוק. כל המספקים רוכשים את החשמל שלהם ממגוון מקורות – אנרגיות מתחדשות בשעות היום, אגירה בשעות הפסגה, והשלמה מנגה בשעות הלילה ובשעות שבהן נדרשת השלמה מהרשת. לאור התמהיל המגוון של רכישת החשמל, תהליך חישוב המדרך הפחמני הינו תהליך מורכב. **מודל הפליטות האינטגרטיבי של BDO, המשלב את מודל משק האנרגיה שלנו**, מאפשר התגברות על המורכבות בתמהיל מקורות החשמל שהמספקים השונים רוכשים, ומספק אומדן למדרך הפחמני של מספקי החשמל. המודל ייחודי בכך שהוא מספק אומדן **לעצימות הפליטות באספקת החשמל**, ולא רק ליצור החשמל, ובכך מותאם במיוחד למודל השוק.

אנו ביחידת ה-ESG של BDO מלווים חברות בהצבת יעדי הפחתת פליטות פחמן ובבניית תוכניות המובילות לכך. אנו גם מסייעים ליצרני חשמל לחשב ולתקף את המדרך הפחמני שלהם, נושא בעל חשיבות גוברת לאור מספרן העולה של חברות הרוכשות חשמל ירוק או דל פחמן ומעוניינות לחשב את מכלול 2 שלהן באופן שמשקף את תרומתן להפחתת הפליטות.

בין אם אתם יצרני חשמל ירוק או דל פחמן, ובין אם אתם צרכני חשמל גדולים, צוות המומחים שלנו ישמח לסייע **בחישוב פליטות הפחמן שלכם**, בתיקוף המדידות, בהצבת יעדי הפחתה ובגיבוש תוכניות עבודה לעמידה ביעדים שתציבו.

אבשלום ברנוביץ', בעל תואר ראשון בכלכלת סביבה מהאוניברסיטה העברית, ובעל תואר שני בתכנית במשפטים ללא משפטים באוניברסיטת חיפה, מנהל כרויקטים ביחידת ה-ESG, BDO.